

NARODNA STRAŽA

UREDNIŠTVO I UPRAVA: „NARODNA STRAŽA“
 ŠIBENIK. — RUKOPISI SE NE VRAĆAJU. — NE-
 BILJEGOVANA SE PISMA NE PRIMAJU.

IZLAZI SVAKE SUBOTE
 POJEDINI BROJ Kr. 6.

PRETPLATA „NARODNE STRAŽE“ IZNOSI GO-
 DIŠNJE Kr. 200. — ZA INOZEMSTVO Kr. 400.
 OGLASI PO CIJENIKU.

Br. 30.

Šibenik, 11. kolovoza 1923.

God. III.

„Ružne pojave“

U našem javnom životu mnogo se toga počne izvadati, reče, nastoji postići, što nije lijepo, ni moralno, ni bratski, ni patriotski. Protivnika svojih ciljeva grdi se, nastoji kompromitirati izmišljenim aferama i bunama, nazivlje pogrdnim imenima, nastoji prikazati nebratom i neprijateljem ove države, a njegove se najmilije i najuzvišene svjetinje blati i gazi. Kada na koncu sav taj posao nema uspjeha i kulturni svijet ne uvida opravdanost takovog postupka, te se ovaj utvrdi kao balkanstvo i bizantinstvo — onda, takove su konstatacije — ružne pojave.

Laž je i mistifikacija, kada se Hrvate nastoji prikazati masom, koja nikada nije imala viših ideala, pretenzija za slobodom i nezavisnošću; koja je bila sretna, da može proljevati svoju krv za česara. Ako je tu i tamo bilo žalosnih pojava, kao što je Sachs, Manko Galjardi i Susteršić, ti su opet na najmanju sramotu hrvatskog ili slovenskog naroda, jer su prema svomu narodu i u danšnjim prilikama preuzeli ulogu, koju su igrali za vrijeme Austrije. Ako je pojedini političar hrvatski, kao realan čovjek i pravi rodoljub, računajući sa realnošću, nastojao naći i u Austriji neki modus za življenje i kulturni razvitak svoga naroda, tomu sa hrvatskog gledišta, opće narodnog i čovječanskog nema što da se zamjeri. Hrvatski je narod i njegovi prvi ljudi imao pred očima od prve date njegovog historijskog razvitka uzvišeni ideal slobode i nezavisnosti. To nam potvrđuju Zrinski-Frankopani, Ban Jelčić, Strossmayer, Starčević i Kvaternik, kao i Matija Gubec, srpanjske i listopadske žrtve, devetnajstog stoljeća, te one iz g. 1903. To ne može, da previdi iole objektivnan poznavao povjesti hrvatskoga naroda.

To dokazuje i ugoslavenski odbor za vrijeme rata, ako ćemo ovoga smatrati predstavnikom hrvatskoga naroda u to vrijeme, a ne Sachs ili Gagliardi-a; majska deklaracija u Carevinskom Vijeću. To je na koncu potvrdilo ono neizrecivo oduševljenje i povjerenje, kojim je hrvatski narod stupio u ovu državu. A odakle je nastalo nepovjerenje, tko je ubio to oduševljenje?

Hrvatima se je postupalo kao kakovim urođenima iz Afrike, batinalo ih se je, oduzimala im se njihova imovina, a njihove kulturne i vjerske organizacije se raspuštale. Hrvatski su se činovnici otpuštali, a vojnici slali u divlje i zapuštene krajeve, da u njihove pitome krajeve dolaze oni, koji su kadri ubijati samo zato mirne ljude, jer ne će da budu služnici, izrodi svoga naroda.

Kada se hrvatski narod proti tomu prevoltira i to djelovanje okrsti pravim imenom, onda su to — ružne pojave, onda ga se kleveče s nebrat-

stva, separatizma. Kada Hrvati i Slovenci kao katolici ne dozvoljavaju, da se s njima postupa kao građanima drugoga reda zato, jer su Hrvati i Slovenci te katolici, i dokazuju, kako se jednostrano i pristrano s njima postupa u odnosu sa pravoslavnim Srbima, onda, napadaju pravoslavlje, tjesnogrudni su i nekulturni. Pita se može li se igdje navesti primjer pokušaja propagande srpske pravoslavne crkve među katolicima. I, to tako javno, očito, u jeku akcije episkopa Dositeja među katolicima Čehoslovačke, poznate akcije među katoličkim iseljenicima naše države u Americi.

Nije nam namjera poricati toleranost pravoslavne crkve ili dokazivati kada sve je i nije nastao sukob između Slobodnog zidarstva i pravoslavija. To i je ono, što je najžalosnije, jer koliko god framesunstvo može biti jedna filozofija ili nauka, ono nije religija. Istovjetuje li se pravoslavije sa slobodnim zidarstvom, ono onda postaje nešto, što se nikako ne može složiti sa onim, što srpski narod osjeća i drži pod pravoslavljem.

Učesnicima Euharistijskog Kongresa.

Učesnicima Euharistijskog kongresa na znanje.

Splitski diecezanski odbor u sporazumu sa šibensko-zadarskim i hvarskim odborom poduzeo je sve moguće korake, da bi se riješilo pitanje prevoznog sredstva za dalmatinske učesnike Euharistijskog kongresa. Nije uspio kod Dubrovačke, nije kod Jadranske plovidbe. Drugi koji zgodan parobrod uza sve nastojanje nije bilo moguće naći. Radi toga se je zagrebački odbor pobrinuo, da učesnici uz polovičnu cijenu mogu putovati Steinbeiss-ovom željeznicom. Prema tome šibensko-zadarski diecezanski odbor moli nas da javimo učesnicima, da od 16. ov. mj. svakako pridignu legitimacije kod biskupa kurije u Šibeniku, tako, da se u petak 17. ov. mj. uzmognu naći u Kninu, odakle će preko Prijedora prosljediti put za Zagreb.

V. Katolički Kongres u Ljubljani.

Iza velebnog Euharistijskog slavlja u Zagrebu, priređuju braća Slovenci na dane od 25.—28. kolovoza u Ljubljani svoj peti katol. sastanak.

Pripreme za taj sastanak u punom su toku, a mnoge su manje više već i gotove. Računa se, da će to biti jedna od najvećih manifestacija sloven. naroda, što ju je Ljubljana ikada doživjela. Na glavni dan kongresa, t. j. u nedjelju, dne 26. kolovoza, očekuje se preko 100.000 učesnika iz same Slovenije. U svečanom povorci bit će samih Orlova i Orlica 3500, a kod tjelovježbe na posebnom orlovskom stadionu na Dunajskoj cesti nastupit će njih 2500. Kod svećane mise pod vedrim nebom pjevat će do 1500 pjevača.

Ono bi se onda posvema pokrivalo sa službenim i neslužbenim djelovanjem beogradske režima, koji je jednakim neraspoloženjem prema nama prečanima zadojem zbog toga, što smo katolici, kao i stoga što nismo Srbi.

Nama Hrvatima i Slovencima katolicima nikada nije palo na pamet, da radi postupka beogradske vlade krivimo pravoslavnu crkvu, i nema toga, koji bi nam o tom mogao pribaviti dokaza. Ističući tobožnje naše napadaje na pravoslavlje, hoće nas se prikazati itolerantnim i neprijateljima srpskog pravoslavija, samo da se prikrije opravdanost otpora našega proti hegemoniji i ekonomskoj najezdi, koja se nad nama provodi. Ali Hrvati katolici u borbi za svoja narodna i vjerska prava ne će sustati, niti će ih smesti u njihovom radu dizanje i odbijanje od katoličke crkve sve većeg broja, prosvječenih ljudi i naprednih naraštaja. Prosvječenje i naprednost takovih ljudi i naraštaja je sumnjivo za svakog katolika, kojemu vjerna nije nikakova veća veza za Rim nego li za njegovu naciju, već prvi i glavni uvjet za svaki zdravi napredak njegovog naroda na kulturnom, socijalnom i političkom polju.

skrbljeno, te će učesnici moći dobit i ondje jelo.

Ujedno mora da nam svaki odmah javi, da li želi posebni stan. Cijene za posebni stan u hotelima jesu ove: za 1 krevet od 22.50 do 30 Dinara; sa 2 kreveta od 35.60 do 57 Din. Privatne sobe nešto su jeftinije. Za zajedničko stanovanje na slami 2.50 Din. na noć. Kod prijave neka se točno naznači, za koga treba stan, kakav i za koje dane. Djaci i gimnastičari dobit će stan uz niske cijene.

Na Brezje i Bled.

Učesnici će imati prilike, da podju iz Ljubljane na Brezje i Bled. Između Ljubljane i Brezja (Stanica Otoče) vozit će posebni vlakovi. Tko želi da podje na Brezje i Bled, mora unaprijed poslati 10.50 Din. za željezničku kartu.

Preporuča se svima, koji misle u Ljubljani, da podju onamo po mogućnosti u narodnim nošnjama, koje uvijek strani svijet rado gleda.

U narednom broju javit će se po pitanji program kongresa. Moli se, da se javi i svi oni, koji su se već prije izravno prijavili u Ljubljani. To treba znati radi posebnog vlaka.

Staro hrvatsko crkveno prikazanje.

U danima Euharistijskoga kongresa, dne 16.—19. augusta o. g. priređuje „Hrv. Kat. Narodni Savez“ u Zagrebu veliko prikazanje za vjernički puk. Glumit će se četiri stotine godina stara hrvatska, crkvena drama „Žrtva Abrahamova“ (Posvetilište od Mavra Vetranica (1483.-1575.)) i Marina Držića (†1567.). Muziku je k tome djelu napisao znani Hrvat. kompozitor dr Božidar Širota. Sudjeluje oko 250 osoba. Režiju vodi dr Velimir Deželić, sin. Prikazivat će se pod vedrim nebom u perivoju nadbiskupa zagrebačkog. Početak svagda u 8 sati večeri. Ulaznice (od 7 do 35 Din.) naručuju se kod Hrv. Kat. Nar. Saveza, Zagreb, Kaptol 27.

ŠIBENIK, 11. kolovoza.

Po mišljenju naših vlastodržaca kod nas nema i ne može biti ništa bez politike. Tako gospoda u Beogradu, kojima je trn u oku grupiranje katolika u našoj državi, hoće da i predstojeći Euharistijski kongres u Zagrebu dovedu u vezu sa politikom, Stjepanom Radićem. Ili se ovdje radi o strahu, koji ima velike oči, ili pak o zgodno promišljenom triku, kojim bi se imale opravdati neprilike, koje se budu stavljale učesnicima ovog kongresa. Moguće da je oboje, što opet ne isključuje ni treću eventualnost, da se takove vijesti iz vladinih krugova hotimice lansiraju, samo da se omalovaži zamašitost ovog velebnog kongresa, koja bi doduše štetovala dotjecajem sa Radićem, koji je više puta dokazao, da je daleko od Boga i od ideje Euharistijskog kongresa.

* Špiunska afera i Radićevu grupiranje hrvatskih četa, koje se spremaju

na Beograd, ipak nije bilo tako naina stvar, kako se je posle nastojalo pokazati, kada na svemu tomu nije bilo ništa istine. Ona je ipak imala svoj uspjeh u tome, da je beogradskoj velikoj srpskoj javnosti uspjelo, da se raspusti čisto ekonomsko udruženje hrvatskih umirovljenih časnika i da se iz vojske otpusti veliki dio aktivnih hrvatskih časnika. Dvojimo, da će i sada veliko-srpska gospoda mirno spavati. Kako bi i mogla, kada u vojski još ima par desetaka hiljada buntovnih i nepovjerljivih Hrvata. Najbolje bi učinili, kada bi i ove otpustili; beogradska i ostala državotvorna javnost bi na koncu bila umirena uvjerenjem, da se je konačno riješila crnožute avete iz tako važne grane našeg državnog života, kao što je vojska.

U našoj unutrašnjoj politici nastalo je ratišje, nastupila je ferijalna sezona. Ministri se razidoše; neki u unutrašnjost zemlje, da rade za općinske izbore, a neki opet, kao Pašić i Ninčić u inozemstvo, da utvrđuju svoju politiku jake ruke nad Hrvatima. U zadnje vrijeme proširila se vijest, da je izveden atentat na Pašića, javljalo se da se nalazi na Bledu, da prosljedi put u Pariz. Međutim najnovije vijesti donose, da se nalazi u Lausanni. Tajnoviti su putevi g. Pašića u njegovim namjerama, ali da će imati uspjeha protiv Hrvata, u to dvojimo.

Činovnički i vojni je zakon konačno potpisan od kralja, te će skoro da budu objelodanjeni. Ministar vojni i mornarice Pešić, dajući izjavu, da je ispunio svoju zadaću kao ministar primljenim vojnim zakonom, dao je ostavku i hoće, da se povrati na svoje staro mjesto. Radi toga ponovno nastaje natezanje tko će da zasjedne na ovu stolicu. Najviše da ima izgleda bivši ministar Zečević.

Javnost je opet uzbuđena alarmantnim vijestima iz Beograda, ali ovaj put ne o nikakvim aferama, već o bijegu g. Stjepana Radića u inozemstvo. Službeni izvještaji vladinog presbira potanko opisuju bijeg Radića i točno javljaju, da je Radić 4. ov. mj. krenuo iz Zagreba u Madarsku, iste noći prenočio u blizini Drave kod jednog svećenika, a na 5. da

se je preveo preko Drave, tako da je 6. ov. mj. Radić bio u Madarskoj, a 7. i 8. osvanuo u Beču. Ovim vijestima je naša državotvorna publika opet dobila nešto duševne hrane i opet će se Hrvati napadati kao neprijatelji ove države. Beogradska će izvještajna služba i dalje uživati puno povjerenje ove publike, a policija prvi glas uzornosti i savremenosti. Međutim je, na stvari to, da Radić lijepo i udobno sjedi u svojoj vili i smije se naivnosti vladinih krugova kao i javne štampe, koja mu badava pravi reklamu.

ŽELJEZNIČKE SMICALICE.

Uvaženi beogradski "Trgovinski Dnevnik" donosi članak g. Nedeljko-vića u kome je govora o dojmom željezničkom pitanju. G. Nedeljko, koji se je upravo povratio iz Splita pisao je ovi članak pod dojmom onoga, što bulazne neke usijane glave kod nas. On čisto bagatelise Ličku prugu i njenu važnost za Dalmaciju, pledira za gradnju Unske pruge, koja je sada apsolutno neostvariva radi dokazane nestašice sredstava.

Ono što je sada moguće i lasno izvedivo, to je, da se svrš izgradnja Ličke pruge, koja se gradi. Svaki razborit čovjek i prijatelj Dalmacije mora nastojati, da se ova pruga dovrši. Ona se gradi, ali tako, da će trebati bog zna koliko godina dok se dovrši, bude li se dalje gradilo kao do sada. Radi se napokon o malo kilometara, i spoj je Dalmacije gotov. Ali kada se ne može ni to isposlovati, da se ubrzanim tempom gradi na Ličkoj pruzi, kako svijestan čovjek može da govori o sasma novoj Unskoj željeznici.

Neka g. Nedeljko bide uvjeren, da je Lička pruga od silne važnosti za dva velika i najsiromašnija predjela naše države: za Liku i Dalmaciju. Neka izvoli pogledati na geografsku kartu, pa će se uvjeriti, da će Unska pruga samo malo skratiti put iz Dalmacije do Zagreba. Poradiom stoga najprije, da se dovrši Lička pruga, pa ćemo tada, ako hoćete, složnim silama raditi za ostvarenje nove Unske pruge. Ovako stvaramo poteškoća onomu što je lasno ostvarivo, borimo se za postignuće nečega, što je bar za doledno vrijeme neostvarivo. To je smicalica.

Naši dopisi.

Pag, 28 srpnja 1923.

Iza zbilja čudne i nerazumljive vijesti o našem sudu, stiže nam druga novost o našoj pošti, koja mislim nikako ne može biti dokazom naprednog duha Direkcije pošta u Splitu. Poštanski ured u Pagu je već dugo ured I. razreda II. stepena i sada, kada njegovo poslovanje dnevno napreduje, da bi skoro mogao svojim radom prestići i veće urede, dolazi vijest, da bi imao biti povraćen u nižu kategoriju, što znači, da bi od današnje dvije sile na našoj pošti jedna morala poći iz Paga.

Svakako je dokaz velikog nerazumijevanja naše Direkcije pošta, kada može doći na takovu misao ili dozvoliti, da se ova provede. Ili je nekome do toga, da se Pag kazni i degradira, što izgleda nekako očito, uzme li se u obzir, da se pri ovoj namjeri izvjesni krugovi pozivaju na poslovanje ureda u g. 1921. Istina, s tim bi Pag imao velike štete, ali bi još veću štetu imala država, koja mjesto da nastoji raširiti i povećati posao svojih ureda, ona ga sužuje i ograničuje.

Razumljivo je da g. 1921. naš ured nije mogao imati velikoga posla, kada je sav naš život bio ukočen od okupacije Talijana. Veze sa Ninom nije bilo a ona s Krkom je bila svaki čas prekinuta. Ali, pogleda li se danas rad pošt. ureda u Pagu, nadležni bi faktori morali ovom uredu još jednu silu dati. Poslovanje njegovo je takovo, da koji dan primi 50-60 paketa, a mjesečno zna primiti oko 400 brzojaka, preko 2000 preporučeni pisama, dok novčani promet zna dostići visinu i do jedan milijon dinara. Dokaz velikog rada našeg ureda je i ta okolnost, što je Direkcija pošta smatrala za nužno, da uspostavi i telefon kod njega, te nam se čini posve nerazumljivo držanje Ministarstva pošta upogled naše pošte. Mi se stoga nadamo, da će bar Direkcija pošta u Splitu pokazati, da stoji na nekoj kulturnoj visini i da ne će, danas u vijeku najsavršenijeg poštanskog prometa, dati da se naša pošta degradira, naprotiv, da će joj dati još jednu silu.

Štražar s Jadrana.

ŠIRITE DOBRU ŠTAMPU!

predavači P. W. Schmidt S. V. D., bečki kardinal nadbiskup Piffl i državni kancelar dr. Seipel uspješno su dokazali, kako se rezultati prave filozofije i znanosti potpuno podudaraju sa naukom katoličke crkve. Ne slažu li se pak rezultati prirodnih znanosti s objavljenim istinama sjegurno zajedničnim Božanskim ugledom, uvijek je sjegurno, da je zabludno ljudski razum, a ne da je neispravno ono, što jamči Božanski auktoritet. Osobito je istaknuto, kako je od najveće zamašitosti za ljudski socijalni, politički, kulturni i ekonomski život baš religiozni život, koji je konačno ishodišna točka za sav ostali život. Svim krizama u socijalnom, kulturnom političkom i ekonomskom životu prvotni je uzrok opadanje, pomanjkanje ili posvemašnji nedostatak praktičkog vjerskog života.

Referenti iz različitih struka dokazali su bjelodano, kako eminentno visoko stoji biblijska istina prema svim tobožnjim prazvorima, za koje su tvrdili asiriolozi i panbabilonisti, da je biblija njihova kompilacija. Jednako je dokazana neosnivanost kipoteza, koje pripisuju postanak kršćanstva sinkretističkom procesu religijona naroda rimskog carstva.

Iz vanjskoj svijeta.

Predsjednik sjev. amer. sjedinjenih država Harding umro. U četvrtak 2. kolovoza umro je Harding predsjednik sjever. amer. sjedinjenih država. Privremeno je naslijedio Harding predsjednik američkog senata Coolidge.

Spor između Engleske i Francuske radi okupacije Ruhra se sve više zaoštrava. Engleska je potpuno neuspjela, da prisili Francusku na mirno uređenje reparacionog pitanja, te da pokaže pred svijetom ispravnost svoga stanovišta u ovom pitanju, namjerava objelodaniti bijelu knjigu, koja sadrži dokumente o pregovorima sa Francuskom. Na ustuk tome Francuska kani objelodaniti sivu knjigu u obranu svoga stanovišta. Koliko god bili napeti odnosi između Francuske i Engleske radi ove stvari; ipak, kako pišu engleske i francuske novine, ne predstoji prekinuće pregovora u ovom pitanju između tih dviju velikih sila.

Prilike u Madarskoj. Madari radi svoje negalomanije i želje za uspostavom zemalja krune sv. Stjepana proživljavaju sve teže krize. Radi općeg željezničkog štrajka bilo je proglašeno opsadno stanje nad svom Madarskom. Zajma u inozemstvu ne dobivaju radi opozicije Male Antante, a ekonomske prilike bivaju s dana na dan sve to gore. Ipak je zadnja konferencija Male Antante u Sinaji zaslugom čehoslovačkog ministra Beneša dala Madarima neku nadu, da bi mogli dobiti taj zajam, te se u najskorije vrijeme očekuju pregovori o toj stvari između Madarske i Male Antante.

Pred riješenjem riječkog pitanja. Italija uza sve svoje unutrašnje neprilike i borbe, ipak uspijeva u svojim ciljevima vanjske politike, osobito prema nama. Izgleda da će konačno Rijeka, koja bi prema Rapalskom ugovoru morala biti slobodna i nezavisna država, dospjeti pod suverenu vlast Italije, razumije se privolom naše vlade. Da to ne izgleda onako, kako u istinu jest, gospodstvo Italije nad Rijekom imalo bi se dopustiti na taj način, da ona zadrži u svojoj režiji luke, željezničke stanice i ostale urede, kao erarsko dobro madarsko, dočim bi grad Rijeka ostao

.. PODLISTAK ..

Iz katoličkog života.

Zbor Apostolata sv. Ćirila i Metoda.

Redovito kao svake godine održao se i ove godine zbor "Apostolata sv. Ćirila i Metoda" u nekadašnjoj velikoj slavenskoj Metropoli Velehradu 29. srpnja. Unionistički uobličajeni kongres, koji se redovito ovom prigodom obdržava, ove godine nije se mogao održati radi teške bolesti olomučkog metropolite Mgra dra Ćirila Stojana, koji je bio od prvog početka duša novog Ćirilometodskog pokreta i akcije.

Mase pobožnog naroda i predstavnika svih staleža čehoslovačkog naroda pohrile su ovom prigodom u pitomu Moravu, da pokažu svoju solidarnost, jedinstvo mišljenja i oduševljenje za zajedničku katoličku Ćirilometodsku ideju. Iz godišnjeg izvještaja centralnog odbora Apostolata sv. Ćirila i Metoda vidjelo se, kako Apostolat lijepo razvija katoličku akciju ne samo unutar granica Čehoslovačke, već posvuda gdje se nalaze Čehoslovaci radeći oko buđenja njihove religiozne svijesti, oko promicanja

katoličkih organizacija i institucija među njima, osobito u Sjever. Americi i u Rumunjskoj.

Veliki dio rada Apostolata upravljen je proti framesunskoj propagandi, koja neumorno radi na ostvarenju svoga programa pod geslom: "Dalje od Pape, dalje od jedinstvene crkve", te na svakom koraku stavlja zapreke slobodnom kulturnom razvitku katolika. Glavni postulat čehoslovačkih katolika, koji je izbio na ovom zboru je, da se svim školama povrati religiozna obuka, jer da katolički čehoslovački narod ne će nikada dozvoliti, da mu se oduzmi je ta djedovska baština, koju je primio od svete braće slavenskih Apostola Ćirila i Metoda, a na kojoj se temelji sva kultura i sav napredak katoličkog čehoslovačkog naroda.

Katoličko čehoslovačko pučanstvo vodi žestoku i ustrajnu borbu za svoja prava. Katolički se redovi svrstavaju u bojnu falangu, koja je spremna na najžešći kulturni boj.

Internacionalno religiozno-etnološki kurz.

U gradu St. Gabrielu kraj Mödlinga između 17. i 21. srpnja održan je internacionalni religiozno-etnološki kurz. Na ovom kurzu učeni

Koliku važnost ima ovaj kurz najbolji je dokaz, što je i sam Sv. Otac izrazio svoju osobitu radost i namjerno svoj posebni blagoslov za njegov dobar uspjeh.

Naredni religiozno-etnološki znanstveni kurz imao bi biti u Milanu god. 1925.

Katolička crkva u Engleskoj.

Službeni posjet engleskog kralja Đure i kraljice Marije Papi Piju XI. 10. svibnja t. g. događaj je historijske važnosti za katoličku crkvu u Engleskoj. Od zadnjega posjeta kralja Eduarda VII. Papi Lavi XIII. g. 1903. proteklo je punih 20 godina, i kroz ovo vrijeme odnosi između sv. Stolice i britanskog kraljevstva veoma su se poboljšali. Među anglikancima na dnevnom su redu spontana obraćanja na katolicizam, a i u engleskim kolonijama svagđano se širi katolička crkva, tako da u britanskom carstvu broji danas oko 20 milijuna katolika. Malo po malo nestaje one mržnje anglikanizma na rimskog Papu i engleska vlada postaje pristupačnija opravdanim zahtjevima i pravima katoličke crkve, tako da joj predstoji ljepši dani njezinog napredka i razvitka.

autonoman. Između Baroša, koji bi pripao Jugoslaviji i riječke luke, uređio bih se jedan režim, koji bi omogućivao saobraćaj s lukom. Paritetne komisije neprestano rade na ovom pitanju, koji se rad drži u potpunosti tajnosti, a konačna se odluka očekuje naredne sedmice.

† **D.r. Vatroslav Jagić umrao.** Glasoviti i uopće poznati hrvatski slavista d.r. Vatroslav Jagić umrao je u Beču dne 5. ov. mj. D.r. Vatroslav Jagić rodio se je u Varaždinu god. 1838. U Zagrebu je bio srednjoškolskim nastavnikom, odakle je iz političkih razloga bio otpušten. Kasnije je bio profesorom slavenske filologije na sveučilištu u Odesi, Berlinu, Beču. Osim domaće jugoslavenske akademije u Zagrebu bio je član akademija u Beču, Berlinu i Petrogradu. Smrtni će ostanci velikog pokojnika biti prenešeni u njegovo rodno mjesto Varaždin.

Gradske vijesti.

Veliki Župan G. D.r. Ivo Perović ostavio je jučer naš grad i preselio se u Split, da preuzme dužnosti Velikog Župana Splitske Oblasti. G. d.r. Perović došao je u Šibenik kao poglavica ove političke oblasti u času, kada su Talijani evakuirali Šibenik. Došao je dakle u doba teško po javnu upravu, kad je trebalo skoro sve preurediti i odstraniti onaj veliki kaos, što su Talijani ovdje prouzročili. On je svojim znanjem i taktom uspio da svlada sve poteškoće i u najtežim momentima. U vršenju dužnosti bio je strog i nepristran, ali sveder prema narodu susretljiv i prijazan. To je najbolje jamstvo, da će i u visokom zvanju Velikog Župana odgovarati očekivanju naroda, koji želi red, poštovanje zakona, pravednost i staranje oko javne dobrobiti i napredka.

† **Nikola Crnica pok. Miše.** U Zatonu dne 5. ov. mj. umrao je nakon teške i duge bolesti u dobnoj starosti naš stari prijatelj i istomišljenik Nikola Crnica. Pokojnik je bio uzoran katolik i ugledan mješćanin sela Zaton, kojemu je za dugo godina bio glavar. Kao takova, narod je sa velikim učešćem ispratio do posljednjeg počivališta, a seoska je ronda po starodavnom običaju ispalila tri salve u počast: pri izlazu iz kuće, iz crkve te pri spuštanju u grob. Iza sebe ostavio je brojnu i uzornu obitelj sa svoja tri vrijedna sina: Vicom, Danom te odličnim našim prijateljem učenim ocem franjevcem drom Antom Crnica. Pokojniku bila laka zemlja i vječni pokoj, a njegovoj obitelji naše iskreno saučestje.

Invalidski dan. Primamo od invalidskog Odbora: dana 5. kolovoza priredismo u Šibeniku invalidski dan, koji je uspio iznad svakog očekivanja moralno i materijalno uza sve to, što nam je pri zabavi diletantski odbor, radi bolesti nekih svojih članova otkazao sudjelovanje. Rodoljubno građanstvo odazvalo se je u lijepom broju te obilnim doprinosima, osobito gg. časnici, pomogloše unesrećene ratne žrtve, na čemu odbor najsrdačnije zahvaljuje. Jednako odbor zahvaljuje i gradskoj glazbi, koja je rado došla u susret invalidima i odigrala birani program.

Zadružni tečaj. Jučer petak, danas i sutra Nedjelju drži se u dolačkoj pučkoj školi zadružni tečaj. Već prvi dan bio je lijep odziv zadruga, te se danas, a još više sutra očekuje još ljepši i brojniji. Revizor Zadružnog Saveza g. Frano Ž. Donadini na temelju svog opsežnog iskustva. na

zgodan način iznosi sve važnije momente iz zadrugarskog poslovanja, te će bez dvojbe svi slušači ovog tečaja imati velike koristi od tog razlaganja.

Ne baš kulturno. Zadnji put govoreći o divljaštvu po našim ulicama, govorili smo o zapaštenoj djeci, bez odgoja i nadzora. Ovaj put na žalost imamo posla sa mladeži, koja se smatra dobro odgojenom i kulturnom, ističući, da su članovi jednog visoko kulturnog društva. Poznata je naime stvar u našem gradu, da se omladina obojega spola a katoličkog uvjerenja, koju zanima tjelovježba i gimnastika, počela grupirati i pripravljati, da osnuje jedno hrvatsko-katoličko gimnastičko udruženje pod imenom „Hrvatski Orao“. To kao da nije pravo nekoj mladoj gospodi iz mjesnog Sokolskog Društva, koja ne propuštaju nikakvu zgodu, da članove ove omladine ne susreću otrcanim vicevi i doskočicama, kojih bi se svaki imalo kulturni i pristojan čovjek morao stidjeti. Mlada gospoda iz Sokolskog Društva takovim svojim postupkom slabu uslugu čine svome društvu, te nikako ne dokazuju time visoku kulturu svoga društva, kojom se znadu ponositi.

Porota. Ljetno zasjedanje porote otpočelo je kod mjesnog Okružnog i Zemaljskog suda dne 7. ov. mj. Prve dvije rasprave, od 7. ubojstvo i od 8. ov. mj. umorstvo, odgođene su za 16. i 17. kolovoza.

Bojazan epidemije tifusa. Ustanovilo se je u našem gradu više slučajeva tifusa, pa je gradsko upraviteljstvo izdalo oglaš, kojim u intesu gradskog pučanstva naređuje držanje čistoće u kući i oko kuće. Osobito moraju biti ostranjena gnjoišta iz grada i blizine nastanjenih kuća, te će gradsko upraviteljstvo najstrože postupati po zakonu proti onomu, koji se ne bi držao ove naredbe. Preporuča se građanstvu, da u vlastitom interesu drži u čistoći svoju kuću i njezinu neposrednu okolinu.

Bjesnoća pasa. Uslijed učestalih slučajeva bjesnoće pasa i ujeđa od ovih, gradsko upraviteljstvo izdalo je oglaš, kojim se naređuje svim vlasnicima pasa, da ovima moraju držati nagubice i voditi ih na uzici, inače svaki pas drugičije zatečen bit uhićen i odmah ubijen.

D.r. Aleksandar Doršner specijalista za bolesti uha, nosa i grla doputovao je u Šibenik, gdje će se zadržati osam dana. Ordinira u „Hotel Krka“ od 9—12 i od 16—19 sati.

Priposlano. *)

Gosp. Mih. Jeriniću, uredniku „Dalm. Hrvata“ inače zubaru.

Iz načela nikada ne čitam Vaših umotvorina. Svoje slobodno vrijeme posvećujem čitanju ozbiljnijih stvari.

Međutim me upozoriše neki prijatelji, da ste se Vi u Vašem listu od 5. kolovoza dotakli mene i članova moje obitelji.

Istina je, da je jednog dana prošle sedmice nastao jedan mali incident između moje nevjeste i moga sina, ali da je mojim i moje žene posredovanjem opet sve izgladeno u miru. Nije pak istina, da je usljed ovog incidenta bilo u mojoj obitelji tučnjave i zlostavljanja, kako Vi gosp. Jeriniću slobodno donosite u Vašem listu. Ako sam ja malo pojačim glasom obojicu moje djece opomenuo, to mi je na koncu kao pravom ocu bila i dužnost.

*) Za članke pod ovim naslovom uredništvo ne odgovara.

Gosp. Jeriniću, svaka obitelj ima svojih neprilika, a iznašati neprilike jedne obitelji preko štampe u javnost, to nije ni kulturno, ni pošteno, ni moralno, te najbolje karakteriše čovjeka, koji to čini, kao i one novine, koje to donose. Vi izrabljujući ovaj slučaj, htjeli ste svojim primjedbama, da dadele meni i mojoj obitelji žig nečovječnosti. Koliko ste to postigli, gosp. Jeriniću, i što ste s tim postigli, to najbolje znade naše građanstvo, koje dobro poznaje i mene i Vas,

Vaš postupak nije ništa drugo nego neosnovana mržnja i osveta, koju gojite prema meni i mojoj obitelji od onog časa, kada ste radi Vašeg postupka morali iz moje kuće na ulicu. Vi se dobro sjećate lijepog i udobnog stana u mojoj kući, koji ste uživali za samih 60 kr. mjesečno te ne možete da zaboravite onu sramotu, koju ste doživjeli, da ste na temelju sudske odluke bili izbačeni sa Vašim stvarima iz moje kuće na ulicu. Gosp. Jeriniću, Vaš postupak nije ništa drugo nego čagrizavost i sitničavost, koja ništa drugo nego ilustrira osobu od koje dolazi.

Vi, koji poznajete malo naprasitu moju čud, nadali ste se valjda da ćete ovim svojim činom izazvati kod mene

opravdanu reakciju, te da ću na način, Vas doličan odgovoriti, samo da kasnije imate povoda, da mi dosadujete Vašim tužbama.

To ja ne činim, jer ne ću da s Vama imam posla. Ovaj sam način obračuna s Vama izabrao radi onog boljeg djela građanstva, pred kojim ste Vi sami, sa ovakvim Vašim djelovanjem, sobom obračunali.

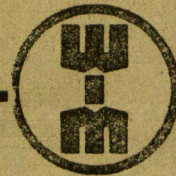
Ja ću se s Vama baviti toliko koliko se i Dante bavi osuđenima u predvorju pakla.

„Non ragioniam di lor, ma guarda e passa!“

Kristoforo Mattiazzi.

Prodaje se kuća sa dućanom na najizloženijem položaju u gradu na zelenom trgu. Tko želi kupiti, neka se obrati vlasniku Krsti Jadronja u istom dućanu.

POZOR svim onima, koji nemaju stana pruža se lijepa prigoda, da dobiju stan od 2 sobe i kuhinje u prvom katu novogradnje. ako jednim malim kreditom pomognu vlasniku iste urediti prizemlje, da se on tamo uzmogne useliti. Potanje upute u Zadružnoj tikkari.

Stalne cijene ispod svjetskog pariteta pruža

kod najvećeg izbora za sve vrste robe

V.

MEDJUNARODNI BEČKI VELESAJAM

2.—8. SEPTEMBRA 1923.

Obavijesti podjeljuje

WIENER MESSE, WIEN, VII.,

kao i počasno zastupstvo u:

GRUŽ-DUBROVNIKU: Agentura Lloyd Triestino.

Preplatite se na „Narodnu Stražu“!

„HAMBURG - AMERIKA LINIJA“
i
„UNITED-AMERICAN LINES INC.“

Glavno zastupstvo za Jugoslaviju:

J. G. Drašković, Zagreb

Oprema putnika u I. II. i III. razredu sa najmodernijim parobrodima.

Izravna pruga

HAMBURG - NEW-YORK
bez prekrcavanja.

„HAMBURG - AMERIKA LINIJA“
Najbolja i najudobnija veza za
JUŽNU AMERIKU.

Glede uputa obratiti se na:

Iseljeničku poslovnicu J. G. DRAŠKOVIĆ - ZAGREB
Cesta „B“ br. 3. (kraj državnog kolodvora)

ili na podružnice: u Beogradu, Balkanska ulica 25; u Ljubljani, Kolodvorska ul. 26; te na podzastupstva: u Bitolju, Gjordje J. Dimitrijević i Komp. Bulevard Kralja Aleksandra 187; u Velikom Bečkereku, Dušan Lj. Mihajlović, Kralja Petra trg 4, u Sušaku, Jovo Gj. Ivošević; u Splitu, Ante Buić, Dioklecijanova obala 13; u Gružu, Ivo Lovričević

PUTNIKE PRATI NA PUTOVANJU OD ZAGREBA DRUŠTVENI NAMJEŠTENIK.

„NARODNA“

Mlinska i gospodarstvena industrija d. d., Zagreb

proizvada:

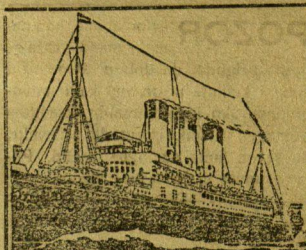
brašno svih vrsta i brojeva: pšenično, raženo
ječmeno, kukuruzno, posije i stupani ječam.

Afilijani mlinovi: Zagreb, Osijek, Darda, Karlovac i Sirač.
Afilijacija: „Suprema“ Prva Hrvatska Tvornica Tjestenina d. d.
Osijek.

proizvada prvorazrednu tjesteninu: Makarone, fideline,
rezance (tajadele), izrezanu tjesteninu (sublotte) i t. d.

preuzima narudžbe za izravnu dobavu iz mlinova i prodaje sa skladišta u Šibeniku.

Glavni zastupnik za sjevernu Dalmaciju
JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK.

Hamburg-Južnoameričko-parobrodarsko društvo.

Najveći, najbrži i najljepši parobrodi za prevoz putnika sa sjajnim uređajem I. II. i III. razreda — o d l a z e:

9. augusta	„CAP NORTE“
23. „	„ESPANA“
24. „	„TUCUMAN“
13. septembra	„CAP POLONIO“
17. „	„LA CORUNA“
31. „	„MADEIRA“
4. oktobra	„ANTONIO DELFINO“
11. „	„VIGO“
18. „	„BILBAO“
25. „	„CAP NORTE“
31. „	„VILLEGARCIA“
15. novembra	„CAP POLONIO“
17. „	„ESPANA“
13. decembra	„LA CORUNA“

iz HAMBURGA
za Argentinu, Braziliju i Uruguay.
Sve obavljati daje dragovoljno i besplatno
Glavno zastupstvo za Jugoslaviju:
ZAGREB, Petrinjska ulica br. 73.
Zastupstva: Beograd, Balkanska 49.
Veliki Bečkerek, Svetosavska 18. Bi-
toli, Bankarska 12.

DROGERIJA VINKO VUČIĆ - ŠIBENIK

Skladište kemijskih proizvoda, laka
boja, gumenih predmeta i o.

OPTIKA.

Naočala — Cvikera,
završava svaku izradbu po ukat, ličničkom propisu
Primaju se popravci.

RATAR D. D.

Veletrgovina gospodarskim
potrepštinama i proizvodima
Zagreb

PODRUŽNICA: SUŠAK
Tvornička ulica broj 15.

Telefon 14—59 Interurban 15.
Brzojavni naslov: „RATAR-SUŠAK“
(Osnovano po Hrv.-slav. Gospodarskom
društvu k. s. z. Zagreb)

dobavlja sa svojih skladišta na
Sušaku, Rijeci i Bakru najpo-
voljnije:

Modru galicu, Sumpor

umjetna gnojiva, gospodarske
strojeve i potrepštine, sjemenje,
žitarice, brašno, kolonijalnu robu,
stočnu hranu itd.

Novost za svaku katoličku kuću

po svim hrvatskim krajevima jest

„KRUH NEBESKI“

najnoviji i jedini molitvenik odobren od svih
hrvatskih biskupa, glavni dio uređio dr. Ivan
Sarić, nadbiskup vrhbosanski.

Izdalo ga Društvo sv. Jeronima u Zagrebu.

Stoji 30 K, za članove 24 K. Radi kamata za
uloženu glavnicu i radi općeg poskupljenja
bit će od Nove godine povišena cijena na
40 K, za članove 30 K.

Dobiva se kod Društva sv. Jeronima, a uz
nečlansku cijenu i u svim boljim knjižarama.

PAPIRNICA

GRGO RADIĆ

ŠIBENIK (Glavna ulica).

Bogati izbor svih vrsti umjetni-
čkih dopisnica.

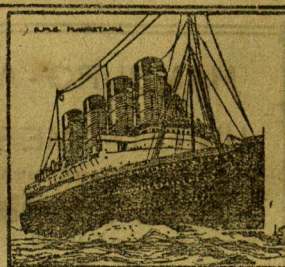
Prodaja školskih potrepština,
raznog papira te sve vrsti kan-
celarijskog pribora.

Skladište knjiga za osnovne
škole.

Igračke za djecu.

Posluga brza i solidna.

Cijene umjerene!

CUNARD LINE

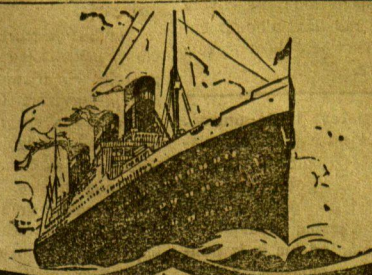
Najbrži parobrodi svijeta. Izravni
putnički tovarni i expres saobraćaj
od

**Hamburga i Cherbourga za Ameriku i
Kanadu**

4 dimjaka, 5 1/2 dana. Vlastite kabine
za putnike III. razreda. Putnike prate
iskusni činovnici do luke ukrcanja,
te im putem pruže u svakom pogledu
dragovoljno svaku pomoć. Uput-
stva daje: Cunard Line.

Glavno zastupstvo za Jugoslaviju:
Jugoslavenska banka d. d. Zagreb
B-cesta 33. kao i naša Agencija
zastupnik Josip Jadronja - Šibenik
Brzojavni naslov: „Cunard Line“
Šibenik.

Najuspješnije se oglašuje u „Narodnoj Straži“!

Parobrod

“LEVIATHAN”

59956 Br. Reg. tona

Najmoderniji, najveći i najukusniji okeanski parobrod.
Najveći naponi znanosti, snage kapitala i pronalaznog duha ujelovlje-
ni su u ovom čudesnom parobrodu. — Neprisudobiva udobnost u
svim razredima.

„Prva vožnja“ u New York na 7. augusta, 1923, zatim
28. augusta 18. septembra, 8. oktobra,
29. oktobra itd. svaki treći tjedan utorkom iz Southamptona
— Cherbourga. — Sve pobliže kroz dole naznačene adrese.

BREMEN — NEW YORK

izravna veza sa sjajnim američkim vladinim parobrodima. — Ne-
nadkriljivi na udobnosti, čistoći i izvrsnoj opskrbi. — Brzi i sigurni
brodovi.

„George Washington“ „President Fillmore“ „President Harding“
„President Roosevelt“ „America“ „President Arthur“

Zahitjevaće pobliže upute i plovidbenu listinu broj 234.
Zgodna prilika za otpremu robe

UNITED STATES LINES

Generalno zastupstvo za Jugoslaviju:
Beograd, Palata Beogradske Zadruge.

Budimo novovjekni apostoli - širitelji katoličke štampe!

Zadružna gospodarska banka d. d.

Vlastita zgrada
Glavna ulica 108.

Podružnica Šibenik

Brz. naslov Gospobanka.
Telefon br. 16 - Noćni 67

Centrala Ljubijana.

Podružnice:

Đakovo,
Maribor,
Sarajevo,
Sombor,
Split.

Ispostava: Bled.

Afilijacije:

Sveopća zanatlijska banka
d. d. u Zagrebu i njena
podružnica u Karlovcu te
Gospodarska banka d. d.
u Novom Sadu.

Dionička glavnica i pričuva
preko K. 60.000.000.

Ovlašteni prodavaoc srećaka državne
lutrije.

Prima uloške na knjižice, te ih ukamačuje
najpovoljnije.

Oprema sve bankovne i burzovne transakcije.